

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Соціальна відповідальність бізнесу

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни:	вбіркова	Форма навчання:	денна
Освітній ступінь:	магістр		
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування		
Спеціальність:	073 Менеджмент		
Освітня програма	Менеджмент. Управління закладом освіти		
Рік навчання:	1	Семестр:	1, 2
Кількість кредитів (годин):	4 (120 год.: 16- лекції; 16- семінарські; 88 - самостійна робота)		
Мова викладання:	українська		

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Метіль Тетяна Костянтинівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочий e-mail: metil_t@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: середа, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Соціальна відповідальність бізнесу» призначена для поглиблення фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент, але може бути цікавою та корисною й студентам інших спеціальностей.

Курс присвячено питанням сутності і змісту кадрового менеджменту, проблемам формування і соціального розвитку колективу. Розглядаються питання соціальної відповідальності бізнесу.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів знань та практичних навичок впровадження соціально-відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі її функціонування.

Метою вивчення дисципліни є формування комплексу теоретичних знань і вироблення практичних навичок щодо формування соціально-відповідальної та етичної поведінки бізнесу, а також аналізу соціальної звітності підприємств та організацій.

Передумови для вивчення дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу»: базується на вивченні таких дисциплін як «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання», «Менеджмент та маркетинг» та інших.

Міждисциплінарні зв'язки. Деякі теми дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» тісно пов'язані з такими предметами як: «Стратегічний менеджмент та маркетинг», «Управління проектами та ризиками» та інших.

4. Результати навчання

Студенти, які опанують дисципліну «Соціальна відповідальність бізнесу» повинні набути такі результати навчання:

Знання:

- сутність, види, категорії, еволюцію, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності;
- особливості соціальної відповідальності різних суб'єктів суспільного розвитку;
- місце соціальної відповідальності в управлінні організацією;
- нормативно-правові засади розвитку соціальної відповідальності;
- моделі корпоративної соціальної відповідальності і становлення різних типів корпоративної культури;
- критерії, показники та методика оцінювання соціальної відповідальності;
- особливості прояву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях;
- сутність соціальних інвестицій як форми прояву корпоративної відповідальності роботодавців;
- сутність, складові та пріоритети розвитку соціально відповідальної політики управління персоналом;
- екологічні аспекти соціальної відповідальності та їх нормативно-правове регулювання;
- сутність, структуру, вимоги та особливості міжнародних стандартів соціальної звітності.

2. Уміння:

- визначати та критично осмислювати забезпечення соціальної відповідальності відповідно до сфери застосування
- аналізувати практику соціальної відповідальності зарубіжних компаній та визначати доцільні інструменти для імплементації в практику вітчизняних організацій;
- розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;
- формувати та підтримувати суспільно позитивний імідж підприємства;
- визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством з урахуванням політики корпоративної соціальної відповідальності, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації;
- посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство;
- збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та не фінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

3. Комунікація:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- використання державної мови у професійній діяльності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;
- практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;

- безперервний саморозвиток і самовдосконалення;
- здатність до подальшого навчання.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнесу.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття відповідальності в системі суспільних взаємовідносин 2. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, значення та складові елементи 3. Тенденції соціальної відповідальності бізнесу на сучасному етапі 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антохов А. А. Інноваційні стратегії соціальної відповідальності бізнесу. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 18. С. 5–10. 2. Балуєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ, 2017. 284 с. 3. Белобородова М. В. Особливості впровадження екологічної відповідальності в стратегію розвитку промислових підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 17(1). С. 20-24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_17(1)_6.
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття відповідальності в системі суспільних взаємовідносин 2. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, значення та складові елементи 3. Тенденції соціальної відповідальності бізнесу на сучасному етапі <p><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лазоренко Л. В. Корпоративна соціальна відповідальність як інноваційна стратегія бізнесу URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64 . 2. Методика визначення рейтингу корпоративної соціальної відповідальності URL: http://um.co.ua/13/13-2/13-243.html . 3. Офіційна сторінка Глобального Договору ООН URL: https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles 4. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с 5.

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготувати доповіді відповідно до теми заняття (вимоги: відсутність плагіату, тривалість 3-5 хв). Орієнтована тематика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна відповідальність як стратегія досягнення збалансованого розвитку суспільства і бізнесу. 2. Особливості прояву соціальної відповідальності бізнесу в українських реаліях. 3. Соціальна держава як провідний суб'єкт соціальної відповідальності. 4. Статус, функції та обов'язки менеджера з КСВ в організації. 5. Організаційно-управлінські механізми імплементації КСВ в управління організацією. 6. Корпоративна соціальна відповідальність як інструмент формування позитивного іміджу та ділової репутації компанії. 7. Підвищення якості трудового життя як мета і критерій КСВ. 8. Конструювання компенсаційного пакета на засадах соціальної відповідальності. 9. Покращення умов праці, запровадження міжнародних стандартів охорони та 10. безпеки праці на підприємстві. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гітис Т. П. Дослідження зарубіжного досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: http://www.evd-journal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf 2. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 3. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с. 5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с
--	---

Тема № 2. Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі соціальної політики держави як базова передумова побудови системи соціальної відповідальності організації. 2. Історична трансформація поглядів на соціальну справедливість у суспільстві. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с. 4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с 5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП

	<p>«Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Моделі соціальної політики держави як базова передумова побудови системи соціальної відповідальності організації.</p> <p>2. Історична трансформація поглядів на соціальну справедливість у суспільстві.</p> <p><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<p>1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>3. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с.</p> <p>4. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.</p> <p>5. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.</p> <p>6. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>Підготуйте відповіді на питання:</p> <p>1. Аналіз і оцінка соціальної відповідальності організації за допомогою соціального аудиту</p> <p>2. Моніторинг ефективності діяльності організації в контексті соціальної відповідальності</p> <p>3. Показники соціальної відповідальності бізнесу в результатах діяльності організації</p> <p>4. Показники нефінансового звіту про соціальну відповідальність організації (Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту)</p> <p>Вирішення ситуації</p> <p>Завдання 1</p> <p>1) Описати існуючі аргументи «за» та «проти» соціальної відповідальності</p>	<p>1. Гітіс Т. П. Дослідження зарубіжного досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: http://www.evd-journal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf</p> <p>2. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>3. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с.</p> <p>5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПІ «Управління персоналом та економіка</p>

<p>бізнесу на основі концепцій «корпоративного егоїзму», «корпоративного альтруїзму» та «розумного егоїзму» висловити особисту думку на проблему «належної ролі бізнесу в суспільстві».</p> <p>Яким чином розрізняються прояви соціальної відповідальності з боку трьох організацій: металургійного заводу, лікарні й університету? Виділити характерні риси соціальної відповідальності кожної з організацій..</p>	<p>праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с</p>
---	--

Тема № 3. Соціальне підприємництво та соціальна відповідальність менеджера.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальне підприємництво як базова форма соціально відповідального бізнесу 2. Організація діяльності менеджера з соціальної відповідальності 3. Кодекс корпоративної поведінки 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с. 4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с
<p>Семінарське заняття (2год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальне підприємництво як базова форма соціально відповідального бізнесу 2. Організація діяльності менеджера з соціальної відповідальності 3. Кодекс корпоративної поведінки <p style="text-align: center;"><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с. 4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Опрацювання лекційного матеріалу, навчальної та спеціальної літератури, незалежних джерел та рекомендацій щодо світової та вітчизняної практики соціальної відповідальності бізнесу.</p> <p>2. Підготовка доповідей з проблемних питань. (Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті).</p>	<p>1. Гітіс Т. П. Дослідження зарубіжного досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: http://www.evd-journal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf</p> <p>2. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>3. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с.</p> <p>5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с</p>
--	--

Тема № 4. Соціальні проекти та ініціативи в діяльності організації

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (4 год.):</p> <p>1. Реалізація соціальних проектів як заходів забезпечення соціально відповідальної поведінки організації</p> <p>2. Соціальні ініціативи в практиці господарської діяльності організації</p>	<p>1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.</p> <p>4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Реалізація соціальних проектів як заходів забезпечення соціально відповідальної поведінки організації</p> <p>2. Соціальні ініціативи в практиці господарської діяльності організації</p>	<p>1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p>

<p><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<p>3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.</p> <p>4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: 1. Проведення моніторингу реалізації соціальної відповідальності бізнесу на прикладі конкретного підприємства Відповідь обґрунтуйте. (Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті).</p>	<p>1. Гітіс Т. П. Дослідження зарубіжного досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: http://www.evd-journal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf</p> <p>2. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>3. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с.</p>

Тема № 5. Діалог зі стейкхолдерами як основний напрямок соціальної відповідальності бізнесу.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види стейкхолдерів 2. Аналіз стейкхолдерів 3. Карта стейкхолдерів 4. Стратегічний діалог зі стейкхолдерами 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с. 4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види стейкхолдерів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.

<p>2. Аналіз стейкхолдерів 3. Карта стейкхолдерів 4. Стратегічний діалог зі стейкхолдерами</p> <p><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<p>2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.</p> <p>4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26 с</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: 1. Описати практику (окремих заходів чи низку взаємопов'язаних заходів) соціально відповідального підходу до ведення бізнесу іноземною або вітчизняною компанією. <i>2. Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<p>1. Гітис Т. П. Дослідження зарубіжного досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: http://www.evd-journal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf</p> <p>2. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>3. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с.</p> <p>5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с</p>

Тема № 6. Стратегія соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.): 1. Концепції побудови стратегії соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі 2. Етика поведінки організації в ринковому середовищі її функціонування 3. Імідж організації як базова компонента соціально відповідальної</p>	<p>1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність</p>

<p>поведінки організації</p>	<p>бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.</p> <p>4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепції побудови стратегії соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі 2. Етика поведінки організації в ринковому середовищі її функціонування 3. Імідж організації як базова компонента соціально відповідальної поведінки організації <p><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 3. Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с. 4. Шаповал В.М Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготувати реферат відповідно до теми заняття (вимоги: відсутність плагіату, обсяг 12-15 аркушів друкованого тексту). Орієнтована тематика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статус, функції та обов'язки менеджера з КСВ в організації. 2. Організаційно-управлінські механізми імплементації КСВ в управління організацією. 3. Корпоративна соціальна відповідальність як інструмент формування позитивного іміджу та ділової репутації компанії. 4. Підвищення якості трудового життя як мета і критерій КСВ. 5. Конструювання компенсаційного пакета на засадах соціальної відповідальності. <p>(Обрати один із запропонованих варіантів або запропонувати власний варіант. Додаткові вимоги: відсутність плагіату, обсяг 2-3 арк. друкованого тексту).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гітіс Т. П. Дослідження зарубіжного досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: http://www.evd-journal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf 2. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 3. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с. 5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с

Тема № 7. Зарубіжний досвід становлення соціальної відповідальності бізнесу

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Міжнародні організації у сфері соціальної відповідальності бізнесу Міжнародні стандарти соціальної відповідальності як домінанти формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу Інституційні стимули застосування соціально відповідальної поведінки організацій на міжнародній арені 	<ol style="list-style-type: none"> Лазоренко Л. В. Корпоративна соціальна відповідальність як інноваційна стратегія бізнесу URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64. Методика визначення рейтингу корпоративної соціальної відповідальності URL: http://um.co.ua/13/13-2/13-243.html. Офіційна сторінка Глобального Договору ООН URL: https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Міжнародні організації у сфері соціальної відповідальності бізнесу Міжнародні стандарти соціальної відповідальності як домінанти формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу Інституційні стимули застосування соціально відповідальної поведінки організацій на міжнародній арені <p align="center"><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> Лазоренко Л. В. Корпоративна соціальна відповідальність як інноваційна стратегія бізнесу URL: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64. Методика визначення рейтингу корпоративної соціальної відповідальності URL: http://um.co.ua/13/13-2/13-243.html. Офіційна сторінка Глобального Договору ООН URL: https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> Підготувати реферат відповідно до теми заняття (вимоги: відсутність плагіату, обсяг 12-15 аркушів друкованого тексту). Орієнтована тематика: <ol style="list-style-type: none"> Впровадження соціальної звітності в Україні. Показники ефективності соціальних інвестицій. Дослідження можливих загроз та напрямів мінімізації ризиків у сфері КСВ. 	<ol style="list-style-type: none"> Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html Шаповал В.М Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.

<p>4. Формування ефективної ідеології та культури соціальної відповідальності.</p> <p>5. Роль корпоративної культури в забезпеченні стратегічної стійкості підприємства</p> <p>6. Удосконалення діяльності профспілкових та громадських організацій щодо посилення їх соціальної відповідальності.</p> <p>7. Міжнародні ініціативи як чинники формування і розвитку соціальної відповідальності.</p> <p>(Обрати один із запропонованих варіантів або запропонувати власний варіант. Додаткові вимоги: відсутність плагіату, обсяг 2-3 арк. друкованого тексту).</p>	<p>4. Шаповал В.М. Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26с.</p> <p>5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с</p>
---	---

Тема № 8. Особливості формування соціальної відповідальності організацій в Україні.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <p>1. Тенденції формування соціальної відповідальності організацій в Україні</p> <p>2. Національна концепція соціальної відповідальності бізнесу</p>	<p>1. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с.</p> <p>2. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html</p> <p>3. Шаповал В.М. Конспект лекцій з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро : НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 100 с.</p> <p>4. Шаповал В.М. Методичні вказівки щодо виконання самостійних робіт з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнесу» для студентів денної форми навчання спеціальності 075 «Маркетинг». Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. 26</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <p>1. Тенденції формування соціальної відповідальності організацій в Україні</p> <p>1. Національна концепція соціальної відповідальності бізнесу</p> <p style="text-align: center;"><i>Тестові завдання та кейси до вирішення ситуацій</i></p>	<p>1. Лазоренко Л. В. Корпоративна соціальна відповідальність як інноваційна стратегія бізнесу URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64 .</p> <p>2. Методика визначення рейтингу корпоративної соціальної відповідальності URL: http://um.co.ua/13/13-2/13-243.html.</p> <p>3. Офіційна сторінка Глобального Договору ООН URL: https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles</p>
<p>Завдання для самостійної роботи:</p>	<p>1. Гітіс Т. П. Дослідження зарубіжного</p>

<p>3. Підготувати реферат відповідно до теми заняття та презентацію (вимоги: відсутність плагіату, обсяг 12-15 аркушів друкованого тексту). Орієнтована тематика:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корпоративна культура – соціальна відповідальність – соціальний діалог: організаційно-управлінські механізми взаємодії та забезпечення стійкого розвитку підприємства. 2. Сутність і складові соціальної відповідальності людини, її значення в забезпеченні стійкої соціальної динаміки. 3. Корпоративні благодійні соціальні проекти та програми як вияв соціальної відповідальності бізнесу. 4. Екологічна відповідальність громадян. 5. Гармонізація інтересів сторін соціально-трудових відносин на принципах соціального партнерства. <p>(Обрати один із запропонованих варіантів або запропонувати власний варіант. Додаткові вимоги: відсутність плагіату, обсяг 2-3 арк. друкованого тексту).</p>	<p>досвіду соціальної відповідальності бізнесу і можливості його адаптації до вітчизняних умов URL: http://www.evd-journal.org/download/2017/3(49)/pdf/08-Gitis.pdf</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Довідник соціально-відповідальних компаній України. К.: К.І.С., 2017. 170 с. 3. Європейська модель соціальної відповідальності URL: http://studopedia.com.ua/1_126834_yevropeyska-model-sotsialnoi-vidpovidalnosti.html 4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнєцової, Л. К. Семів, З. Е.Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с. 5. Соціальна відповідальність : метод. вказ. для здобув. спец. 051 «Економіка» ОПП «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форми навч. / [уклад.: М. В. Семикіна, О. В. Заярнюк, М. В. Бугаєва] ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 40 с 6.
--	--

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота має комплексний характер: вона містить одну тему для реферату та 15 тестових завдань.

Зразок модульної контрольної роботи

Підготуйте реферат за нижче запропонованою проблематикою

Варіант 1.

Соціальна відповідальність особи

Варіант 2.

Соціальний маркетинг

Варіант 3.

Соціальне інвестування

Варіант 4.

Європейські стандарти у сфері праці

Варіант 5.

Соціально відповідальна поведінка організації у сфері охорони навколишнього середовища

Варіант 6.

Суспільний імідж організації

Варіант 7.

Організаційна культура

Варіант 8.

Соціальний аудит

Варіант 9.

Сталий розвиток організації

Варіант 10.

Історія становлення соціальної відповідальності бізнесу

Варіант 11.

Кодекс корпоративної поведінки організації

Варіант 12.

Менеджер із соціальної відповідальності

Варіант 13.

Глобальний договір ООН

Варіант 14.

Захист прав споживачів

Варіант 15.

Соціальна відповідальність територіальної громади

Варіант 16.

Соціальна відповідальність держави

Варіант 17.

Нефінансова звітність в організації

Варіант 18.

Оцінка ефективності соціальної відповідальності бізнесу

Варіант 19.

Імпакт-інвестування

Варіант 20.

Зелена економіка

Варіант 21.

Соціальна відповідальність органів місцевого самоврядування

Варіант 22.

Соціальна відповідальність ЗМІ

Варіант 23.

Принципи проведення відповідальних закупівель

Варіант 24.

Умови забезпечення доброчесної конкуренції

Варіант 25.

Вимоги стандарту AA1000

Варіант 26.
Соціальне підприємництво
Варіант 27.
Принципи функціонування зеленого офісу
Варіант 28.
Соціальна відповідальність громадянина
Варіант 29.
Індекс прозорості і підзвітності організацій
Варіант 30.
Фандрайзинг
Варіант 31.
Краудфайдинг
Варіант 32.
Особливості корпоративного спонсорства в Україні

Тестові завдання

1. Хто із науковців вважає, що поняття соціальна відповідальність поєднує суспільну та особисту відповідальність?
  - а) Л. Білецька;
  - б) Р. Хачатуров;
  - в) О. Плахотний;
  - г) О. Ростигаєв.
2. Соціальну відповідальність поділяють на:
  - а) правову, неправову;
  - б) етична, неетична;
  - в) політична, економічна;
  - г) антропогенна, природня.
3. До не правової соціальної відповідальності не належить:
  - а) моральна,
  - б) політична,
  - в) корпоративна
  - г) економічна
4. До функцій етичних кодексів не належать:
  - а) регулятивна;
  - б) ціннісно-орієнтаційна;
  - в) репутаційна;
  - г) розподільчаю
5. Регулятивна функція етичних кодексів проявляється в:
  - а) здійсненні регламентації поведінки персоналу;
  - б) орієнтуючи на корпоративні цілі;
  - в) формуючи довіру до організації з боку контрагентів та підвищуючи інвестиційну привабливість компанії;
  - г) перерозподілі ВВП;
6. Міжнародні стандарти не включають:
  - а) Кодекси;
  - б) Хартії;
  - в) Закони;
  - г) Конституцію;
7. До первинних стейкхолдерів не належать:
  - а) Власники;
  - б) Клієнти;
  - в) Співробітники;

г) Влада;

8. До місцевих стейкхолдерів можна віднести:

а) місцеву владу;

б) клієнтів;

в) власників;

г) співробітників.

9. Стейкхолдерів поділяють на:

а) Первинних і вторинних;

б) Місцевих, загальнодержавних;

в) Ближніх, дальніх;

г) Зовнішніх, внутрішніх.

10. Назвати ознаки юридичної відповідальності:

а) ґрунтується на нормах права, формально визначена, володіє чіткістю, деталізованістю та загальнообов'язковістю;

б) гарантується державою, безпосередньо пов'язана з державно-владною діяльністю та державно-правовим волевиявленням;

в) забезпечується державним переконанням або примусом;

г) Всі відповіді є вірними;

д) Немає правильної відповіді.

11. Принцип юридичної відповідальності, що виражається в виражається в людяному, милосердному ставленні до суб'єктів юридичної відповідальності під час її встановлення та реалізації – це:

а) принцип гуманізму;

б) принцип справедливості;

в) принцип законності;

г) принцип індивідуалізації.

12. Чи правильним є твердження: "Ніхто не може бути двічі притягнений до юридичної відповідальності одного виду за одне й те саме правопорушення"

а) Так;

б) Ні.

13. Основними суб'єктами соціальної держави є:

а) Громадяни України; гарант Конституції - Президент України;

б) Вищий орган законодавчої влади - Верховна Рада України; вищий орган виконавчої влади - Кабінет Міністрів України;

в) Органи державної влади різного рівня та органи місцевого самоврядування; суб'єкти господарювання різних форм власності;

г) Всі відповіді є вірними

14. Соціальна відповідальність громадянина не виражається у:

а) активній життєвій позиції, у максимальному розкритті свого творчого потенціалу;

б) розробці та реалізації внутрішньої та зовнішньої соціально-економічної політики держави, її правової основи;

в) дотриманні норм соціальної етики – насамперед, принципу гуманізму;

г) свідомій передачі громадянином частини власності (у вигляді податків) на суспільні витрати.

15. Самостійний, національний рівень системи міжнародного співробітництва у сфері соціального захисту, представлений відповідними міжнародними організаціями та системою міжнародних договорів і угод – це:

а) Унітарна держава;

б) Правова держава;

в) Соціальна держава;

г) Немає правильної відповіді.

16. Імплементований у корпоративне управління певний тип соціальних зобов'язань (здебільшого добровільних) перед працівниками, партнерами, державою, інститутами громадянського суспільства та суспільством у цілому – це:

- а) корпоративна соціальна відповідальність;
- б) юридична соціальна відповідальність;
- в) соціальна відповідальність держави;
- г) немає правильної відповіді.

17. Структура управління КСВ в компанії розділена на:

- а) чотири рівні;
- б) три рівні;
- в) два рівні;
- г) шість рівнів.

18. Принципи корпоративної соціальної відповідальності:

- а) Інституціональний принцип легітимності;
- б) Організаційний принцип публічно-правової відповідальності;
- в) Індивідуальний принцип свободи управлінського вибору;
- г) Всі відповіді є вірними.

Кейси до практичних завдань

Ситуація для аналізу 1.

У 1991 році компанія Avon Products збирала інформацію про свого основного конкурента – Mary Kay Cosmetics, збираючи з контейнерів для сміття папери, які були викинуті з штаб-квартири Mary Kay. Дізнавшись про це, представники Mary Kay подали на Avon в суд, однак Avon заявила, що в її діях немає нічого протизаконного. У 1988 році американський Верховний суд опублікував прецедент, згідно з яким сміття, залишене в громадському місці (контейнери стояли поза межами території компанії), не є чією-небудь власністю. Avon навіть надала відеоспостереження виймання сміття з контейнерів.

Запитання:

1. Чи означає відсутність у діях компанії Avon складу злочину те, що її дії відповідають нормам етики? Обґрунтуйте відповідь.

Ситуація для аналізу 2.

Лікар компанії стала помічати зростаюче число випадків захворювання емфіземою легенів у робітників, які тривалий час працюють на заводі компанії. Вона повідомляє про це керівництву, і їй пропонують продовжувати реєструвати число подібних випадків, але нікому про це не повідомляти. Наступного року, із збільшенням кількості хворих, вона доходить висновку про наявність зв'язку між застарілою вентиляційною системою на різних ділянках заводу і числом хворих. Вона доводить до відома про це керівництво фірми, їй знову пропонують продовжувати спостереження, але не проводити аналізів і нічого нікому не говорити, щоб не стривожити робітників.

Запитання:

1. Чи є у неї моральний обов'язок чинити так, як їй наказують?

2. Чи є у неї моральний обов'язок робити будь-що інше, крім того, що від неї потребує керівництво? Обґрунтуйте відповідь.

Ситуація для аналізу 3.

Ви прийняли на роботу молодого талановитого юриста, який щойно закінчив юридичну академію, він чудово виконує роботу. Він провів уже кілька консультацій, і клієнти дуже задоволені. Разом із тим, він різкий і неввічливий у спілкуванні з іншими працівниками, особливо з обслуговуючим персоналом. Ви щодня отримуєте такого роду сигнали, а сьогодні надійшла письмова заява від вашого секретаря з приводу його брутальності.

Запитання:

1. Яким чином потрібно врегулювати ситуацію?

2. Які зауваження необхідно зробити молодому спеціалісту, щоб змінити його стиль спілкування в колективі?

Ситуація для аналізу 4.

Фірма, що займається економічним консалтингом, з одним із клієнтів співпрацює вже близько півтора роки. Клієнт займається ріелтерським бізнесом, фірма веде їх баланс і здає звітність. Нещодавно частина співробітників цього клієнта відокремилася і організувала власну ріелтерську фірму. Відділення було не зовсім вдалим і відносини з керівництвом первісної фірми дещо зіпсувалися. Керівництво нової фірми звернулося в цю ж фірму з пропозицією взяти їх також на бухгалтерське обслуговування. Формально договори не є ексклюзивними. Конфлікту інтересів по суті теж немає, оскільки (хоча вони і конкуренти між собою) послуги, що надаються їм, не вступають у протиріччя між собою.

Запитання:

1. Чи етично брати на обслуговування клієнта, який "зі скандалом" відділився з вже існуючого клієнта?

Ситуація для аналізу 5.

У співробітника приватного підприємства (фірма, що займається торгівлею комп'ютерів) захворів близький родич. На лікування потрібна велика сума грошей. Він зміг зібрати тільки половину. Решту суми він попросив у підприємства. Грошова сума досить велика. Якщо фірма виконає прохання співробітника, то за цим може по слідувати зниження доходів і конкурентоспроможності даного підприємства. Підприємницька діяльність не замикається у вузьких рамках бізнесу, вона пов'язана з основами етики та культури. Норми цивілізаційного, культурного підприємництва – це, насамперед, чесність, відповідальність, шанобливе ставлення до людей, розуміння їхніх інтересів, дотримання етики ділових відносин, сприяння успіху інших.

Дана ситуація зачіпає інтереси всіх членів підприємства. З одного боку, співробітники фірми, жертвуючи своїми інтересами, вирішать дати необхідну суму робітнику фірми, проявлять милосердне ставлення до близького. З іншого боку, в подальшому це може викликати ряд проблем:

1. У складну ситуацію може потрапити інший співробітник цієї фірми. За принципом справедливого ставлення до кожного члена спільноти необхідно подібну ситуацію вирішувати подібним чином, що не може продовжуватися до безкінечності враховуючи обмеженість ресурсів будь-якої фірми.

2. Непередбачена ситуація спричинить жертви матеріального характеру, які не були обумовлені в статуті фірми. Це може призвести до незадоволення з боку деяких членів підприємства, що перешкодить ефективному управлінню даної організації. 3. Позитивне рішення може призвести до підвищених вимог до співробітника, який потрапив у складну ситуацію. Необумовлені вимоги можуть бути нездійсненими, і це може призвести до звільнення співробітника з фірми.

Умови вирішення даної проблеми:

1. Рішення, прийняте фірмою не повинно залежати від ділових характеристик людини, від його статусу в даній фірмі.

2. Головну увагу слід звертати не на позиції учасників ради, а на аналіз спільних інтересів.

Завдання:

Сформулювати можливі варіанти вирішення проблеми. Обґрунтуйте відповідь

Практичні завдання для самостійного виконання

Завдання 1

На основі вивчення лекційного матеріалу та літературних джерел, визначити сутність, основні характеристики та відмінності моделей соціальної відповідальності бізнесу, заповнити табл. 1.

Характеристики моделей соціальної відповідальності

Назва моделі	Сутність	Відмінні риси

Завдання 2

На прикладі конкретних ситуацій, визначити, яку з національних моделей соціальної відповідальності використовують у зазначених банках:

1. Прикладом втілення даної моделі соціально відповідальної поведінки компанії може бути соціальна політика деяких банків, що функціонують на території України. Наприклад Uni Credit Bank розглядає соціальну відповідальність саме як спонсорську та філантропічну, певна частина прибутку спрямовується на спонсорство та меценатство. Об'єктом окремої уваги банку є діти, молодь, учасники та інваліди війни, освіта, охорона здоров'я та спорт.

Що стосується Райффайзен Банку Аваль, то сприймаючи КСВ як комплексне поняття, керівництво української дочірньої компанії все ж особливу увагу приділяє саме філантропії, про що свідчить інформація представлена на сайті банку. Основний акцент у благодійній діяльності банку – це підтримка дитячих закладів для сиріт та дітей із проблемних сімей, а також дитячих лікувальних закладів. Крім того, банк активно підтримує проекти, спрямовані на розвиток культури та духовності українців. Цієї ж моделі соціально відповідальної поведінки дотримується Промінвестбанк, що входить в одну з найбільших груп із фінансових послуг в Єврозоні. Соціальна політика групи спрямована на підтримку благодійних проектів, меценатство класичної музики й розвиток регбі в усьому світі. Не чужою є подібна практика й таким українським банкам, як Родовід і Фінанси та Кредит, що роблять основний акцент у своїй діяльності на меценатські проекти. Слід також зазначити, що деякі українські банки зазначаючи у власній політиці соціальної відповідальності більш широкі межі її впровадження, всеодно на практиці основну увагу приділяють саме філантропії. Вище зазначені приклади політик КСВ банків, що пов'язані з допомогою дітям, реконструкцією національних історичних пам'яток, фінансуванням гуманітарних проектів, проектів із будівництва і устаткування дитячих лікарень, підтримкою національної культури є відповідним підтвердженням дієвості і ефективності даної моделі соціальної відповідальності.

2. Даної моделі соціальної відповідальності намагається дотримуватися банк «Ощадбанк», який розглядає соціальну відповідальність як інвестиції в суспільство та у власне майбутнє. Керівництво банку вбачає своєю першочерговою соціальною відповідальністю міжнародну конкурентоспроможність банку задля отримання відповідного прибутку та зростання компанії. Другим пріоритетом банку як соціально відповідальної одиниці є отримання прибутків шляхом, який є і соціально, й екологічно відповідальним. Третім та найбільш видимим шляхом реалізації соціальної відповідальності банку є підтримка соціальних проектів. У принципах банку виділено внутрішню та зовнішню відповідальність. До внутрішньої корпоративної соціальної відповідальності належать: управління та розвиток людських ресурсів через освітні програми і програми підвищення кваліфікації кадрів;

- охорона здоров'я працівників та безпека праці;
- додаткове медичне та соціальне страхування співробітників;
- недержавне пенсійне забезпечення працівників;
- стабільність заробітної плати;
- надання допомоги працівникам у критичних ситуаціях. До зовнішньої корпоративної соціальної відповідальності належать:
- співпраця з місцевими громадами та місцевою владою;

- взаємини з бізнес-партнерами, постачальниками і споживачами;
- відповідальність перед клієнтами за якість наданих послуг;
- дотримання прав людини;
- спонсорство і благодійність;
- сприяння в охороні навколишнього середовища.

3. Дана модель соціальної відповідальності передбачає соціальну згуртованість на рівні компанії і ділову згуртованість на рівні індустріальної групи. Для даної моделі характерною є активна роль держави, яка впродовж тривалого часу брала участь у стратегічному плануванні бізнесу. Управління бізнесом, відповідно до даної моделі, не може обмежуватися тільки організаційним розвитком і отриманням прибутку. Воно має базуватися на правильному сприйнятті буття, суспільства і навколишнього світу, усвідомленні своєї відповідальності перед суспільством і прагненні до прогресу цивілізації в цілому.

Ще у 1956 р. у документах групи «Донкай», зокрема в Декларації "Відповідальності керівників бізнесу перед суспільством", корпорація проголошена громадською організацією. На менеджерів покладался обов'язок стежити за підтримкою рівноваги між акціонерами і робочими, постачальниками та споживачами. Також декларувалося соціальне призначення і соціальна відповідальність організації в рамках усього суспільства.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «зараховано» або «не зараховано». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та проміжного згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100- бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» (http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/polozhennja_pro_porjadok_ocinjuvannja_rivnja_navchalnyh_dosjahne_n_zi_zminamy-vid-28.08.2020-protokol-1.pdf)

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав

бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; вирішення ситуаційних завдань тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30». Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою та множиться на коефіцієнт 0,3. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які включено до проміжного контролю, наведено у табл. 3. У разі, якщо здобувач вищої освіти за проміжний контроль отримав менше ніж 16 балів, то він вважається таким, що не склав проміжний контроль. У графі «проміжний контроль» виставляється 0 балів.

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, порядок його організації регулює «Положення про організацію освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті» (<http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/polozhennja-pro-orhanizaciju-osv.-procesu-iz-zast.-tehnolohij-dyst.-navch.-2020.pdf>).

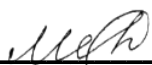
Дистанційний режим навчання передбачає проведення навчальних занять, контрольних заходів та самостійної роботи здобувачів відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Завдання проміжного контролю виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom), які оцінюються за поданим вище алгоритмом.

Викладач

_____ (підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)

Затверджено на засідання кафедри управління підприємницькою та туристичною

діяльністю

Протокол № 9 від 11 січня 2023 р.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

Метіль Т.К.
(ПБ)